

Europese Autoriteit voor effecten en markten

Jaarverslag 2011

Inhoudsopgave

Voorwoord van de voorzitter	3
Voorwoord van de uitvoerend directeur	6
Rol en doelstellingen van de EAEM	8
Bestuur van de EAEM	9
Doelstellingen van de EAEM	10
De EAEM een jaar later – thema's, taken en resultaten	14

Voorwoord van de voorzitter

Met veel genoegen presenteer ik het Jaarverslag 2011 van de Europese Autoriteit voor effecten en markten (EAEM, the European Securities and Markets Authority - ESMA), dat het eerste jaar bestrijkt waarin wij operationeel waren.

Het was een veelbewogen jaar, niet alleen voor ons als nieuwe Europese toezichthoudende autoriteit, maar ook voor de financiële markten van Europa. Toen de EAEM op 1 januari 2011 de rol van Europese regulerende instantie voor de effectenmarkten op zich nam, waren die markten er slecht aan toe, wat later dat jaar nog verergerde toen Europese markten werden getroffen door zeer sterke waardedalingen.

Ongeacht de toestand van de Europese financiële markten was de rol die aan de EAEM was toegewezen echter duidelijk en ik ben van mening dat we de opdracht die de Europese Unie (EU) ons heeft gegeven, goed hebben vervuld. Dat hebben we gedaan door een EU-breed markttoezicht in nauwe samenwerking met de nationale bevoegde autoriteiten, en via de totstandbrenging van een zeer goede coördinatie met onze zusterautoriteiten, de Europese Bankautoriteit (EBA), de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EAVB) en het Europees Comité voor systeemrisico's (European Systemic Risk Board, ESRB), met als doel risicotoenames te signaleren. De EAEM heeft ook gewerkt aan de tenuitvoerlegging van de diverse nieuwe onderdelen van de wetgeving inzake financiële markten, die bedoeld zijn om een aantal tekortkomingen in de regulering van en het toezicht op financiële markten die door de financiële crisis aan het licht zijn gekomen, aan te pakken.

De EAEM heeft een aanvang gemaakt met het langdurige proces van wijziging van de wetgeving en de tenuitvoerlegging daarvan en heeft daarmee, samen met de andere nieuwe Europese instanties en met de toezichthouders op nationaal niveau, fysiek vorm gegeven aan het veelomvattende antwoord van Europa op de financiële crisis. Persoonlijk beschouw ik de oprichting van de EAEM als het begin van een nieuw tijdperk wat betreft de manier waarop we de beleggers beschermen en zorgen voor goed functionerende en stabiele markten in de hele Europese Unie. De positieve reacties en steun die ik de afgelopen 12 maanden als voorzitter van de EAEM heb ontvangen, geven mij het vertrouwen dat we op de goede weg zijn als het gaat om het bereiken van deze doelen.

De EAEM is op dit moment, zowel in zijn rol van regelgever als van coördinator, de enige Europese toezichthoudende autoriteit die rechtstreekse toezichtverantwoordelijkheden voor

marktdeelnemers uitoefent. Deze verantwoordelijkheden liggen op het zeer belangrijke gebied van het toezicht op ratingbureaus, dat voorheen niet aan regelgeving onderworpen was. Vanaf juli 2011 is de EAEM de enige toezichthouder voor ratingbureaus in de EU en moet ieder ratingbureau dat hier zaken wil doen, zich bij de EAEM laten registreren. In 2011 registreerde de EAEM in totaal 16 ratingbureaus, waaronder belangrijke marktspelers als Fitch, Moody's en Standard & Poor's, maar ook een reeks andere ratingleveranciers die actief zijn in de EU. Het onder Europees toezicht stellen van ratingbureaus is een mijlpaal en vormt tevens een voorwaarde voor een beter ratingproces dat kan bijdragen aan beter functionerende markten. Om ervoor te zorgen dat ratingbureaus de nieuwe regels inzake transparantie, onafhankelijkheid en intern bestuur blijvend in acht nemen, heeft de EAEM in december 2011 ook zijn eerste inspecties ter plaatse uitgevoerd, die, hoewel slechts een eerste stap in de invoering van de toezichtregeling voor ratingbureaus, een regelmatig terugkerend onderdeel van onze toezichtactiviteiten in deze marktsector zullen worden.

Ratingbureaus waren dus een belangrijk aandachtsgebied voor de EAEM in het eerste jaar van haar bestaan, maar er zijn in de loop van dat jaar nog veel meer activiteiten ondernomen. Zo richtte zij zich met name op kwesties als het voorstel voor gedragsregels voor bedrijven die zich bezighouden met hoogfrequente handel en de verkoop van gestructureerde beleggingsfondsen of indexfondsen, en op de beleidswerkzaamheden met betrekking tot de nieuwe EU-regels waarvoor de EAEM advies of technische normen moet leveren. Het lijkt af en toe wel of we er ook zijn voor de regulering van acroniemen, aangezien de effectenwetgeving boordevol namen zit als MiFID II, EMIR, icbe's, abi's en CRA III.

Ik ben van mening dat de EAEM in 2011 er zeker in geslaagd is zich te bewijzen waar het gaat om een van haar belangrijkste doelstellingen: actief bijdragen aan de verbetering van de bescherming van beleggers in de EU. Een aantal activiteiten was daarbij gericht op het bevorderen van solide en veerkrachtige markten waar beleggers de beschikking hebben over de informatie die zij nodig hebben om goed gefundeerde beleggingsbesluiten te nemen. Onder de huidige marktomstandigheden blijven niet-professionele beleggers erop gespist de hoogst mogelijke rendementen te krijgen en begeven zich daarom op onbekend terrein. In reactie op de toenemende populariteit van een groep van dergelijke producten heeft de EAEM een allereerste EU-brede waarschuwing voor beleggers afgegeven met betrekking tot de risico's van valutabeleggingen.

Niet-professionele beleggers zijn niet de enigen die bescherming nodig hebben, dus toen afgelopen najaar bezorgdheid ontstond over de mogelijke effecten van geruchten en short-selling, slaagde de EAEM erin de invoering van verboden op netto shortposities in financiële

instellingen op een aantal Europese markten te coördineren en te harmoniseren. Daarnaast gaf de EAEM verklaringen af over de correcte toepassing van boekhoudregels ten aanzien van staatsschuld. Ik wil graag van deze gelegenheid gebruik maken om iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan een geslaagd 2011 voor de EAEM persoonlijk te bedanken. Mijn dank gaat uit naar mijn collega's van de nationale autoriteiten, die als leden van de raad van toezichthouders het werk van de EAEM in deze moeilijke tijden richting hebben gegeven. Ook wil ik de overige leden van de raad van bestuur bedanken voor hun toewijding en inspanningen bij het leiden van de Autoriteit, zoals de uitwerking van een meerjarig werkprogramma, de begroting en de personele middelen.

Tot slot wil ik mijn oprechte dank uitspreken aan alle personeelsleden van de EAEM voor hun inzet in het afgelopen jaar, en voor het uitstekende werk dat zij voor de organisatie hebben verricht door het helpen verwezenlijken van de doelstellingen van de EAEM wat betreft het verbeteren van de bescherming van beleggers en het versterken van stabiele en goed functionerende financiële markten in de EU.

Ik kijk ernaar uit leiding te geven aan dit groeiende team van toegewijde Europeanen.

Steven Maijor

Voorzitter

Europese Autoriteit voor effecten en markten

Voorwoord van de uitvoerend directeur

Vorig jaar is de Europese Autoriteit voor effecten en markten opgericht. Ik ben er als uitvoerend directeur trots op om verslag te mogen doen van dit belangrijke eerste jaar dat de EAEM operationeel is geweest.

Het oprichten van een nieuwe Europese autoriteit is in normale omstandigheden al een uitdaging, laat staan, zoals bij de EAEM het geval was, tegen de achtergrond van zowel een moeilijke periode op de Europese financiële markten als een enorme golf wetgevingsinitiatieven in reactie op de financiële crisis. Bovendien lag er slechts een korte tijd tussen de dag in september 2010 waarop het definitieve besluit werd genomen tot oprichting van de EAEM en de overige Europese toezichthoudende autoriteiten, en 1 januari 2011, de eerste dag waarop de autoriteit daadwerkelijk operationeel was.

De eerste maanden stonden in het teken van uitwerken en invoeren van de operationele en procedurele basis van de nieuwe Autoriteit, zoals besluitvormingsprocedures, het selecteren van de voorzitter en de uitvoerend directeur, en de eerste financiële en personeelsprocedures. Naast deze eerste administratieve opgaven is de EAEM ook verhuisd naar een nieuw hoofdkantoor in het zevende arrondissement in Parijs.

De EAEM heeft in haar eerste jaar goede vooruitgang geboekt ten aanzien van veel van haar nieuwe doelstellingen. We hebben gedurende de hele overgangperiode vooral gestreefd naar het behoud van een hoge mate van operationele doeltreffendheid – zodat we de belangrijke doelen die we in ons ambitieuze werkprogramma hadden gesteld, namelijk het uitvoeren van beleid en het beginnen met rechtstreeks toezicht op ratingbureaus, evenals het bevorderen van de bescherming van beleggers, van financiële stabiliteit en van convergentie op het gebied van toezicht, zouden verwezenlijken.

De EAEM ging begin 2011 van start met 35 medewerkers die waren overgenomen van het CEER (Comité van Europese effectenregelgevers), maar aan het eind van het jaar was dit aantal toegenomen tot 60 en werden voor alle geledingen van de organisatie nieuwe medewerkers aangeworven. De komst van de nieuwe voorzitter en mijzelf als uitvoerend directeur in het voorjaar/de zomer van 2011 vormde de aanzet tot een herstructurering van de interne organisatie, met als resultaat de oprichting van een aantal nieuwe divisies en eenheden die een afspiegeling vormen van de wettelijke verantwoordelijkheden van de EAEM. Om de nieuwe structuur te ondersteunen moest een aantal belangrijke afspraken worden gemaakt. Verder werd na een langdurig en grondig selectieproces een aantal

hooggekwalificeerde, zeer competente kandidaten met een loopbaan bij de overheid, bij internationale organisaties, bij regelgevende instanties en in de particuliere sector, geselecteerd om leiding te geven aan de nieuwe afdelingen. Hiermee beschikte de organisatie vanaf het najaar over een sterke managementstructuur, die haar vermogen om zich van haar verantwoordelijkheden te kwijten ondersteunde.

Als EU-agentschap moet de EAEM waarborgen dat haar financiële, wervings- en overige administratieve procedures de strikte regels volgen die in EU-wetgeving zijn neergelegd. De organisatie heeft met succes het EU-boekhoudsysteem (ABAC) ingevoerd en haar bestaande interne procedures herzien om naleving van deze nieuwe regels te garanderen. Onze eerste jaarrekening voor 2011, die in bijlage B bij dit verslag is te vinden, laat zien dat onze uitgaven voor 2011 20% lager waren dan begroot, wat een goed resultaat is voor het eerste jaar dat een nieuwe EU-autoriteit operationeel is. Op IT-gebied liepen we achter op schema doordat de wetgevingsagenda op een groot aantal punten vertraging opliep, met als gevolg dat in 2011 minder projecten dan oorspronkelijk gepland van start konden gaan.

Ik wil net als Steven alle EAEM-medewerkers bedanken voor hun harde werk, hun toewijding en de geweldige bijdrage die zij ieder voor zich en als geheel hebben geleverd aan het succesvolle eerste jaar van de EAEM. In het bijzonder bedank ik degenen die tijdens de overgangperiode zo hard hebben gewerkt aan het opzetten van de nieuwe organisatie en deze in 2011 hebben zien groeien. Mijn speciale dank gaat uit naar Carlo Comporti; hij heeft de EAEM eind 2011 verlaten, maar een belangrijke bijdrage geleverd aan de opbouw van de organisatie.

Verena Ross

Uitvoerend directeur

Europese Autoriteit voor effecten en markten

Rol en doelstellingen van de EAEM

De EAEM heeft als missie de bescherming van beleggers te verbeteren en stabiele en goed functionerende markten in de Europese Unie te bevorderen. Als onafhankelijke instelling bereikt de EAEM dit doel door één regelgevend kader op te stellen voor Europese financiële markten en de consistente toepassing daarvan in de hele EU te waarborgen. De EAEM draagt bij aan de regulering van ondernemingen in financiële dienstverlening met een Europese reikwijdte, via ofwel rechtstreeks toezicht of de actieve coördinatie van nationale toezichtactiviteiten.

De organisatiekenmerken van de EAEM

De volgende zes kenmerken beschrijven de EAEM en de manier waarop zij haar missie en doelstellingen verwezenlijkt.

- **Europees:** bij de uitvoering van haar taken handelt de EAEM in het belang van de EU. De organisatie weerspiegelt de diversiteit van de EU.
- **Onafhankelijk:** de EAEM is onafhankelijk van de EU-instellingen, nationale autoriteiten en financiëlemarktdeelnemers.
- **Coöperatief:** de EAEM vormt, samen met de nationale autoriteiten, een EU-netwerk van toezichthouders op de financiële markten. Ze werkt samen met alle relevante Europese instanties, waaronder de Europese Bankautoriteit (EBA), de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EAVB) en het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB), en met regulerende instanties buiten de EU.
- **Verantwoordingsplichtig:** de besluitvorming van de EAEM is transparant en de Autoriteit gaat op een open en inclusieve manier met haar belanghebbenden om. De organisatie is verantwoordingsplichtig tegenover het Europees Parlement, de Europese Raad, de Europese Commissie en het algemene publiek.
- **Professioneel:** de EAEM streeft naar professionele uitmuntendheid door hoogwaardige medewerkers met een grote technische expertise, kennis en ervaring op het gebied van financiële markten in dienst te nemen en door het volgen van goede praktijken en procedures.
- **Effectief:** de EAEM zet haar middelen efficiënt in om de bescherming van beleggers en stabiele, goed functionerende markten in de EU zo goed mogelijk te bevorderen.

Bestuur van de EAEM

De EAEM wordt bestuurd door twee belangrijke besluitvormende organen: de raad van toezichthouders en de raad van bestuur. De EAEM heeft een voltijds voorzitter, Steven Maijor, en een uitvoerend directeur, Verena Ross. De voorzitter en de uitvoerend directeur houden beide kantoor in het EAEM-pand in Parijs en blijven aan voor een termijn van vijf jaar, die eenmalig kan worden verlengd. De voorzitter is verantwoordelijk voor de voorbereiding van het werk van de raad van toezichthouders en zit zowel de vergadering van de raad van toezichthouders als die van de raad van bestuur voor. Ook vertegenwoordigt hij de autoriteit naar buiten toe.

De uitvoerend directeur is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de Autoriteit, waaronder personeelsaangelegenheden, het opstellen en uitvoeren van het jaarlijkse werkprogramma, de opstelling van het voorontwerp van begroting van de Autoriteit en de voorbereiding van het werk van de raad van bestuur.

Raad van toezichthouders van de EAEM

De raad van toezichthouders bestaat uit de hoofden van 27 nationale autoriteiten, alsmede waarnemers uit de Europese Commissie, EBA, EAVB en ESRB. Daarnaast zijn Noorwegen, IJsland en Liechtenstein¹ uitgenodigd de bijeenkomsten van de raad als permanente waarnemers bij te wonen. De raad geeft richting aan de werkzaamheden van de EAEM en heeft besluitvormende verantwoordelijkheid inzake de goedkeuring van adviezen, richtsnoeren, aanbevelingen en besluiten van de EAEM en voor het uitbrengen van technische normen en van adviezen aan de EU-instellingen.

De leden van de raad van toezichthouders en samenvattingen van vergaderingen zijn te vinden op de EAEM-website: www.esma.europa.eu/bos

Raad van bestuur van de EAEM

De raad van bestuur bestaat uit zes leden, die uit de raad van toezichthouders zijn gekozen door diens leden. Steven Maijor, voorzitter van de EAEM, is ook lid van de raad van bestuur, en zit deze voor. De uitvoerend directeur en een vertegenwoordiger van de Europese Commissie (EC) wonen vergaderingen als niet-stemgerechtigde deelnemers bij (de Commissie heeft wel een stem in begrotingsaangelegenheden).

¹ De financiële toezichthouder van Liechtenstein heeft een verzoek ingediend bij de EAEM nadat het parlement van Liechtenstein een wet tot wijziging van de wet op het financieel toezicht had goedgekeurd, die op 1 januari 2011 in werking trad. Deze wet vormt een wettelijk kader voor samenwerking en uitwisseling van informatie tussen de toezichthouder en diens buitenlandse equivalenten. De nieuwe wet bracht een substantiële wijziging aan in de steunmechanismen die de FMA kan bieden om te voldoen aan de internationale normen op het gebied van samenwerking bij toezicht en de uitwisseling van informatie, zoals de EAEM/de EAEM MMoU en de EU-wetgeving.

De raad van bestuur heeft als hoofdtaak zich te richten op de managementaspecten van de Autoriteit, zoals de uitwerking van een meerjarig werkprogramma, de begroting en de personele middelen.

De leden van de raad van bestuur en samenvattingen van de vergaderingen van de raad zijn te vinden op de EAEM-website: www.esma.europa.eu/mb

De belangengroep effecten en markten van de EAEM

De belangengroep effecten en markten is overeenkomstig de oprichtingsverordening van de EAEM in het leven geroepen om gemakkelijker in overleg te kunnen treden met belanghebbenden op gebieden die relevant zijn voor de taken van de EAEM. De EAEM is verplicht de groep te raadplegen over haar ontwerprichtsnormen en technische normen. De 30 leden van de groep zijn na een open oproep tot kandidaatstelling door de EAEM benoemd voor een periode van tweeënhalf jaar en zijn in juli 2011 voor het eerst bijeengekomen. Zij vertegenwoordigen de financiëlemarktdeelnemers en hun werknemers, de consumenten en andere niet-professionele gebruikers van financiële diensten, alsmede het midden- en kleinbedrijf.

In 2011 koos de groep consumentenvertegenwoordiger Guillaume Prache als voorzitter. Hij wordt ondersteund door de vicevoorzitters Peter de Proft, die de gebruikers van financiële diensten vertegenwoordigt, en Judith Hardt, vertegenwoordiger van de financiëlemarktdeelnemers. De groep heeft in 2011 drie plenaire vergaderingen gehouden. Samenvattingen van deze vergaderingen zijn te vinden op: www.esma.europa.eu/smsg

Doelstellingen van de EAEM

Een solide en doeltreffende regulering van de effectenmarkt is van essentieel belang voor de groei, integriteit en efficiëntie van de financiële markten en de economie van de Europese Unie. Het verkrijgen en behouden van het vertrouwen van marktdeelnemers staat of valt met een doeltreffende regulering. Om deze omstandigheden te bevorderen is de EAEM opgericht als onafhankelijke EU-autoriteit ter verbetering van de harmonisatie van zowel toezichtregels als -praktijken.

Om in de hele Unie tot harmonisatie van regels en de uitvoering daarvan te komen, treedt de EAEM op als normstellende organisatie met betrekking tot effectenwetgeving, die technisch advies geeft wanneer de Commissie haar dat opdraagt. Daarnaast speelt zij een belangrijke

rol in het rechtstreekse toezicht op financiële spelers met een Europese reikwijdte, zoals momenteel ratingbureaus of, in de toekomst, transactieregisters.

Het jaarverslag van de EAEM is een belangrijk instrument voor de vervulling van de verantwoordingsplicht, doordat hierin de behaalde resultaten worden afgezet tegen de doelstellingen en het jaarlijkse werkprogramma van de Autoriteit. Om de rol van de EAEM duidelijker over te brengen heeft zij zelf zes doelstellingen geformuleerd waaraan zij een bijdrage levert, namelijk:

Toezicht

De rechtstreekse toezichtbevoegdheden van de EAEM richten zich momenteel op één groep deelnemers op de financiële markten, namelijk ratingbureaus. Sinds 1 juli 2011 is de EAEM de verantwoordelijke instantie voor de registratie van en het toezicht op ratingbureaus in de Europese Unie. Daarnaast krijgt de EAEM in de toekomst dankzij nieuwe EU-verordeningen rechtstreekse toezichtbevoegdheden op het gebied van transactieregisters.

Via het toezicht op financiële marktdeelnemers met Europese reikwijdte die van invloed kunnen zijn op de integriteit van de financiële markten van de EU, levert de EAEM een bijdrage aan solide en veilige financiële markten, waarmee zij tegelijkertijd de bescherming van beleggers ondersteunt.

Eén regelgevend kader

In haar rol als normsteller werkt de EAEM aan de harmonisatie van technische reguleringsnormen op verschillende terreinen van effectenregulering. Door het opstellen van deze normen draagt de EAEM bij aan de totstandbrenging van één regelgevend kader voor de hele EU, dat van toepassing is op alle marktdeelnemers en dat voor gelijke marktvoorwaarden zorgt in de hele Unie. Het regelgevend kader zal de kwaliteit en consistentie van het nationale toezicht verhogen, de bescherming van beleggers in de Unie verbeteren en consistenten maken en de controle op grensoverschrijdende groepen versterken.

Convergentie

De EAEM is opgericht om convergentie op het gebied van toezicht te bevorderen en tegelijkertijd regelgevingsarbitrage als gevolg van verschillen in toezichtcultuur terug te dringen, omdat dergelijke verschillen niet alleen de integriteit, de efficiëntie en de ordelijke werking van markten, maar ook de financiële stabiliteit kunnen ondermijnen.

Om eerlijke en evenwichtige toezichtpraktijken te bevorderen, houdt de EAEM collegiale toetsingen van bestaande EU-wetgeving op het gebied van effectenregulering. Daarnaast beschikt de EAEM over een aantal hulpmiddelen om convergentie op het gebied van regelgeving te bereiken, zoals het uitbrengen van adviezen, en in laatste instantie, een procedure wegens inbreuk op het recht van de Unie.

De Autoriteit streeft ernaar haar werkzaamheden op het gebied van convergentie ook te gebruiken om haar activiteiten op andere terreinen van het werkprogramma te ondersteunen, bijvoorbeeld de versterking van het regelgevend kader door het verstrekken van richtsnoeren en aanbevelingen op gebieden waar verschillen in toepassing bestaan en door het verstrekken van adviezen aan de Commissie op gebieden waarop wetgeving wellicht herzien moet worden om toezichtpraktijken op één lijn te brengen.

Bescherming van beleggers

De oprichtingsverordening van de EAEM deelde de Autoriteit een leidende rol toe in het bevorderen van transparantie, eenvoud en billijkheid op effectenmarkten voor consumenten van financiële producten of diensten. Om te waarborgen dat beleggers hetzelfde beschermingsniveau genieten ongeacht het verkooppunt of het verkochte product, verzamelt en analyseert de EAEM consumententrends en brengt zij daar verslag over uit, bevordert zij financiële kennis en educatieve initiatieven en draagt zij bij aan de ontwikkeling van gemeenschappelijke openbaarmakingsregels.

Het is belangrijk dat de EAEM toezicht uitoefent op nieuwe en bestaande financiële activiteiten, aangezien dit haar in staat stelt te beoordelen of richtsnoeren en aanbevelingen moeten worden vastgesteld om veilige en solide effectenmarkten te bevorderen en ervoor te zorgen dat de bescherming van beleggers in de hele Unie wordt verbeterd.

In het geval dat de EAEM producten aantreft die inherent een ernstige bedreiging vormen voor beleggers, zal zij overwegen waarschuwingen af te geven. Als huidige wetgevingsvoorstellen van kracht worden, kan de EAEM, in laatste instantie, bepaalde producten tijdelijk verbieden. De EAEM wil met haar werkzaamheden op dit gebied ook waarborgen dat de financiële informatie die marktdeelnemers verstrekken aan beleggers, duidelijk en begrijpelijk is en in overeenstemming is met de bestaande regels.

Financiële stabiliteit

Om een bijdrage te kunnen leveren aan het waarborgen van de financiële stabiliteit van de effectenmarkten in de EU is het van groot belang dat de EAEM voortdurend trends

analyseert en in een vroeg stadium over de grenzen en sectoren heen potentiële risico's en zwakke plekken op microprudentieel niveau signaleert. Daartoe zal de EAEM economische analyses van Europese effectenmarkten verrichten en de gevolgen van potentiële marktontwikkelingen in modellen uitwerken.

De EAEM zal de andere instellingen in het Europees Systeem voor financieel toezicht, de overige toezichthoudende autoriteiten en het ESRB, regelmatig en zo nodig ad hoc informeren over haar bevindingen. De samenvoeging van microprudentiële gegevens die verzameld zijn op toezichtniveau is van groot belang voor het signaleren van de ontwikkeling van potentiële macrorisico's voor de economie als geheel. Het is dan ook essentieel om alle relevante beslissers regelmatig te informeren; op EU-niveau zijn dat het Comité financiële diensten (CFD) en het overlegforum financiële stabiliteit van het Economisch en Financieel Comité (EFC-FST), aan wie de EAEM regelmatig haar verslagen zal toesturen.

Opbouw van de organisatie

Om haar vele taken als normstellende organisatie en toezichthouder goed te kunnen uitvoeren, moet de EAEM effectief en efficiënt werken als EU-agentschap dat verplicht moet voldoen aan alle EU-regels en procedures. De EAEM heeft zich ertoe verbonden een transparante en verantwoordingsplichtige organisatie te zijn, en dit jaarverslag is een belangrijk instrument om te laten zien hoe de EAEM haar doelstellingen verwezenlijkt, daarmee blijk gevend van haar verantwoordingsplicht naar de EU-instellingen en het algemene publiek.

De EAEM een jaar later – thema's, taken en resultaten

Het eerste jaar dat de EAEM operationeel is geweest, werd gekenmerkt door drie speerpunten: een zich verder ontwikkelende lijn naar de financiële crisis, de voortzetting van de agenda voor de verandering van de regelgeving en de uitvoering van het toezicht op ratingbureaus. Tegen de achtergrond van een moeilijke marktsituatie nam de EAEM haar belangrijke coördinatietaken in het toezicht op EU-markten op zich. Daartoe behoorde een actief toezicht op ontwikkelingen en risico's en de coördinatie van acties van nationale bevoegde autoriteiten, met name wat betreft shortselling, financiële verslaglegging, marktmicrostructuren en clearing en afwikkeling.

De EAEM pakte ook al snel haar nieuwe rol als normstellende EU-organisatie voor effectenmarkten op in het kader van nieuwe wetgeving of wetgeving die op korte termijn wordt herzien. Deze hadden betrekking op markten (MiFID), hun infrastructuur (EMIR), transparantie (TD, PD, IFRS) en ordelijke werking (short-selling, MAD), over regels voor financiële marktdeelnemers zoals ratingbureaus (CRA II en III) en beleggingsfondsen (icbe's, abi's).

De EAEM zette haar werkzaamheden voort inzake het vergemakkelijken van de uitwisseling van ervaringen en beste praktijken tussen nationale toezichthouders, met name op het gebied van markttoezicht, maar ook op gebieden als prospectussen en overnamebiedingen. De EAEM bracht sterke en succesvolle werkrelaties tot stand met de andere Europese toezichthoudende autoriteiten, zowel bilateraal als via het Gemengd Comité en met het ESRB.

Focus op toezicht op ratingbureaus, beleid en bescherming van beleggers

De EAEM boekte als snel vorderingen wat betreft haar belangrijkste regelgevende doelstelling, namelijk het ontwikkelen van solide toezicht op pan-Europese marktdeelnemers, doordat zij in juli 2011 de enige toezichthouder voor ratingbureaus in Europa werd. De Autoriteit had aan het eind van het jaar, samen met nationale toezichthouders, in totaal 15 ratingbureaus geregistreerd, waaronder belangrijke spelers als DBRS, Fitch, Moody's en Standard & Poor's. Na hun registratie voerde de EAEM eind 2011 de eerste inspecties ter plaatse uit, die erop waren gericht te onderzoeken of ratingbureaus voldeden aan de eisen die zijn neergelegd in de verordening inzake ratingbureaus.

Een groot deel van de middelen van de EAEM werden besteed aan nieuwe beleidsontwikkelingen inzake transactie-eisen krachtens MiFID, waarbij de EAEM de naleving beoordeelde van drie nieuwe voorstellen voor MiFID-ontheffingen van verplichtingen inzake transparantie vóór de handel, haar definitieve zienswijze openbaar maakte ten aanzien van geautomatiseerde hoogfrequente handel en haar werkzaamheden voortzette op het gebied van grondstoffen en alle aspecten van het lopende proces van

herziening van de MiFID. Met betrekking tot kwesties die betrekking hebben op de situatie na de handel, voerde de EAEM, op grond van de routekaart voor regelgeving van de G20, voorbereidende werkzaamheden uit voor voorgestelde technische normen voor de regelgeving inzake otc-derivaten, tegenpartijen voor centrale clearing (CCP's) en transactieregisters (Verordening betreffende de Europese marktinfrastuctuur - EMIR). In de sector fondsenbeheer stelde de EAEM in het kader van de belangrijkste richtlijnen inzake icbe's (instellingen voor collectieve belegging in effecten) en abi's (alternatieve beleggingsinstellingen) gedetailleerde regels op voor beheerders van alternatieve beleggingsfondsen, ontwikkelde zij praktische regelingen voor de recente omzetting van de ICBE IV-richtlijn en maakte zij een begin met een onderzoek naar indexfondsen en gestructureerde icbe's om te waarborgen dat voor alle fondsen eenzelfde niveau van beleggersbescherming en producttransparantie bestaat.

Het waarborgen van het juiste niveau van transparantie door middel van informatie van hoge kwaliteit was een ander belangrijk onderwerp op de agenda van de EAEM in 2011. Daartoe moest toezicht worden uitgeoefend en moest het standpunt van de Autoriteit ten aanzien van deze kwesties worden gepromoot bij de internationale financiële-verslagleggingsgemeenschap en internationale normstellende instellingen. Om deze rol te vervullen leverde de EAEM een bijdrage aan de ontwikkeling van de internationale standaarden voor financiële verslaglegging (International Financial Reporting Standards - IFRS) en verstrekte zij adviezen over kwesties op boekhoudkundig terrein, zoals de toepassing van IFRS ten aanzien van overheidsschuld.

Naast deze belangrijke beleidstaak zette de EAEM haar werkzaamheden inzake de uitwisseling van ervaringen en het bevorderen van discussies tussen nationale toezichthouders over markttoezichtkwesties en aangelegenheden met betrekking tot de prospectusrichtlijn en de transparantierichtlijn, overnamebiedingen, enz. voort. De EAEM zette ook haar gezamenlijke werk met de andere Europese toezichthoudende autoriteiten en het Europees Comité voor systeemrisico's voort.

Naast het bevorderen van de bescherming van financiële consumenten door middel van aanvullende regels en vereisten voor tussenpersonen en fondsbeheerders, gaf de EAEM haar eerste Europese productwaarschuwing af aan beleggers inzake valutabeleggingen. Het doel hiervan was beleggers te waarschuwen en te informeren over de risico's die dergelijke producten met zich kunnen meebrengen.

De EAEM als EU-agentschap

De EAEM heeft zich niet alleen gericht op haar rol op het gebied van beleid en toezicht, maar heeft ook haar interne organisatie ontwikkeld. Daartoe behoorde het opstellen en invoeren van regels en procedures, zodat de EAEM naar behoren kon worden bestuurd en zij haar plichten kon vervullen, zoals neergelegd in de oprichtingsverordening. Er is werk verzet op financieel gebied, op het gebied van personeelszaken, informatiesystemen (IT) en logistiek.

De EAEM heeft haar organisatorische regels en procedures zodanig opgesteld en ingevoerd dat deze in overeenstemming zijn met de vereisten van de EU, bijvoorbeeld wat betreft regels voor inkoop, betalingen en werving. In combinatie met de verdere ontwikkeling van de infrastructuur van de EAEM ondersteunden deze procedures de groei van de organisatie van 35 medewerkers in januari 2011 naar 100 eind 2012. De komst van de nieuwe voorzitter en de uitvoerend directeur in het voorjaar/de zomer van 2011 vormde de aanzet tot een herstructurering van de interne organisatie met als resultaat de oprichting van een aantal nieuwe divisies en afdelingen die een afspiegeling vormen van de wettelijke verantwoordelijkheden van de EAEM.

De EAEM heeft in de eerste paar maanden van haar bestaan met succes het EU-boekhoudsysteem (ABAC) ingevoerd en heeft de benodigde financiële procedures opgesteld om de EU-regels te kunnen naleven bij het aangaan van betalingsverplichtingen en het doen van betalingen. Voordat de EAEM operationeel kon worden, moesten ook inkoopprocedures worden ingevoerd en moesten strikte en transparante processen worden gevolgd bij de selectie van toeleveranciers.

Medio 2011 verhuisde de EAEM binnen Parijs naar haar nieuwe kantoor aan de Rue de Grenelle 103. De verhuizing was nodig om het groeiende aantal medewerkers te huisvesten, maar ook om het aantal vergaderruimtes uit te breiden ten behoeve van vergaderingen met nationale bevoegde autoriteiten en andere partijen van buitenaf, zoals bij openbare hoorzittingen. De verhuizing vormde een logistieke uitdaging voor een jonge organisatie als de EAEM, maar werd voltooid zonder verstoring van de bedrijfsactiviteiten.

De dagelijkse logistieke uitdagingen van een snel groeiende organisatie waren groot, ook op het gebied van IT. Daarnaast bleef de EAEM het beheer voeren van de EU-database voor transactieverslagen en ontwikkelde zij een succesvolle IT-oplossing voor de publicatie van historische prestatiegegevens van ratingbureaus. De voortgang met een aantal andere IT-projecten verliep langzamer dan verwacht als gevolg van de aanzienlijke vertragingen in de wetgevingsprocessen, bijvoorbeeld op het gebied van otc-derivaten.